

DE OUDERE GENERATIES VAN HET GESLACHT (VAN) GELDER UIT CHARLOIS

door
K.J. Slijkerman

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 53 (1998), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie.*

Inleiding

In de loop van de zeventiende eeuw traden op het eiland IJsselmonde op diverse plaatsen familiegroepen met de namen Gelder, de Gelder en Van Gelder voor het voetlicht. In Charlois werd sedert 1611 een familie Gelder aangetroffen, wier oudste generaties in dit artikel behandeld zullen worden.

De herkomst van de naar schatting omstreeks 1565 geboren stamvader Bastiaen Adriaensz. Gelder en zijn vrouw is niet bekend. De naam Gelder zou kunnen wijzen op herkomst uit Gelre of Gelderland. Ook kan de oorsprong gezocht worden in de betekenis van daggelder of dagloner. Zowel Bastiaen als diverse van zijn nakomelingen verdienden de kost als sloter. Kennelijk vormde de familie een soort van compagnonschap, die deze werkzaamheden aanbesteed kreeg. Het is niet verwonderlijk dat deze familiegroep geen deel uitmaakte van de hogere regionen van de Charloisse samenleving. Toch huwde een dochter van de sloter Bastiaen Gelder met de Charloisse chirurgijn Jan Jansz. IJserman, zoon van de destijds aldaar veel besproken predikant Johannes IJserman, een man van zekere ontwikkeling op theologisch en medisch gebied, die evenwel grote beroering in de kerkgemeenschap had aangericht vanwege zijn leer en levenswandel en bovendien schaars met aardse goederen was gezegend, waardoor zijn kinderen geen aantrekkelijke partij waren voor bijvoorbeeld telgen van de welvarende plaatselijke boerenfamilies. Overigens werden predikanten, schoolmeesters en chirurgijns destijds door de rijke boerenstand veelal als armoedzaaiers en dus als minder begeerde huwelijkspartners beschouwd.

In de loop van zeventiende eeuw bleven de leden van dit geslacht Gelder behoren tot de eenvoudige dorpelingen met hooguit een zeer bescheiden welstand en uit wier midden nimmer personen werden verkozen voor het dorps-, polder- of kerkbestuur. Op het einde dier eeuw werden sommige leden van dit geslacht een enkele maal als *Van Gelder* in de bronnen opgetekend, welke in de achttiende eeuw in enkele takken de uiteindelijke schrijfwijze werd. Onderzoek in achttiende eeuwse bronnen zal nog het nodige materiaal over dit toen al vrij vertakte geslacht opleveren. Ik heb mij willen beperken tot opstellen van de genealogie tot omstreeks 1700. In die periode heb ik geen familiewapen van dit geslacht aangetroffen. Gaarne wil ik een woord van dank richten tot mijn achternicht Sibylla Auwerda-Berghout te Pijnacker voor het nazien van enige akten in het Algemeen Rijksarchief.

Genealogie

I. *Bastiaen Adriaensz. Gelder*, geb. naar schatting ca. 1565, sloter, woonde aan de Kerckstraet te Charlois, overl. 1620/1634, tr. ca. 1595 *Leentge Bastiaensdr.*, overl. voor 28-10-1634.

Voor de eerste maal werd Bastiaen Gelder in de bronnen vermeld gevonden op 18-1-1611, toen hij zich met Jan Ghijsen als borg stelde voor Jan Rutte.¹

Op 11-6-1611 werd Bastiaen Gelder genoemd als belender van een huis bezuiden de Kerkstraet te Charlois.²

Bij akte van 15-7-1612 verkocht Bastiaen Adriaensz. Gelder, inwoner van Charlois, een losrente van jaarlijks 3 gld. 2 st. over een hoofdsom van 50 Car. gld. aan de te Rotterdam wonende Cathrina Jansdr., weduwe van Harman Looft, en verzekerd op zijn huis en erf in de jurisdictie van Charlois, hetwelk aan de noordzijde belend is aan de Kerckstraet.³

Blijkens enkele kerkrekeningen te Charlois was Bastiaen sloter. Een rekening over 1614 maakt melding van het volgende: 'noch betaelt Bastiaen Gelder met sijn soon van de sloot aende predicants erff op te maecken'⁴ en een rekening over 1617: 'betaelt Bastiaen Adriaensen Gelder van de sloot aent school erff op te maecken tusschen schoolerff ende Egbert Aertsen'.⁴

Een rekening over 1620 spreekt van 'betaelt Bastiaen Adriaensen Gelder met sijn soon van XX roeden sloots te maecken aenden predicants erff met seecker buyten werck'.⁴

Bastiaen Gelder of zijn weduwe komen niet voor in het kohier van het hoofdgeld over Charlois van 1623. Mogelijk waren beiden toen reeds overleden, hoewel de vrouw toen bij een van haar kinderen in huis kon zijn opgenomen en zodoende niet in het kohier voorkomt.

Op 28-10-1634 was Leentge Bastiaensdr. in ieder geval niet meer in leven. Toen transporteerden Leenart Bastiaens Gelder en Claes Bastiaens Gelder, elk voor zichzelf en mede voor hun zuster Adriaentge Bastiaens Gelder, weduwe van Jan Jans IJserman, en nog voor Dirck Ponts, als man en voogd van Lijntge Bastiaens Gelder, en voor Leenaert Aernouts, man en voogd van Neeltge Bastiaens Gelder, allen kinderen en erfgenamen van Leentge Bastiaens, weduwe van Bastiaen Adriaens Gelder, hun vader en moeder zaliger, aan Yssack Joosten Wever van IJsselmonde een huis, erf, etc. op het dorp Charlois 'opt kerckelant aende Kerckstraet'. De koop werd voldaan met 100 gld. kontant en met een schuldbrief ter grootte van 375 gld., welke dezelfde dag is opgemaakt. De genoemde erfgenamen verklaarden op 22-1-1635 dat de schuldbrief voldaan was.⁵

Kinderen, volgorde onzeker:

1. *Leendert*, volgt IIa.
2. *Claes*, volgt IIb.
3. *Adriaentge Bastiaensdr. Gelder*, overl. na 18-1-1659, tr. 'meester' *Jan Jansz. IJserman*, chirurgijn te Charlois, overl. tussen 17-5-1626 en 3-4-1637, zoon van Mr./Ds. Johannes IJserman, geneesheer/chirurgijn, predikant, laatstelijk te Charlois en wellicht Trijntgen Cornelisdr.⁶

Adriaentge Bastiaens Gelder, weduwe van Jan Janss. IJserman, voor haar zelf, voor de ene helft, en Jan Janss. IJserman, wonende te Heenvliet, en Jan Janss. IJserman de jongste, Willem Janss. IJserman, wonende te Vlaardingen, Jan Corneliss. Groenenboom, getrouwd met Maertjen Janssen IJserman, voor haar zelf, en gezamenlijk nog namens Aryen Corneliss. Groenenboom, getrouwd met Bastiaentje Janssen IJserman, allen kinderen en erfgenamen van hun vader Jan Janss. IJserman, voor de andere helft, transporteerden op 18-1-1659 aan Bastiaen Claess. Gelder, inwoner van Charlois, een

‘huijsje en erffje’ op het dorp Charlois ‘aent west eynt vande kerck graft’. Oostelijk was dit belend aan ‘de kerckgrafft’, zuid aan ‘de gemeenlants straet’, west aan ‘de gemeenlants plaets’ en noord aan Claes Reynierss. de Mesmaker. Dit goed was met een schuldbrief belast van 81 gld. ten behoeve van Jan van Dam.⁷

Meer gegevens over het echtpaar IJserman-Gelder zijn te vinden in mijn boek over het geslacht IJserman.⁶

4. *Lijntge Bastiaensdr. Gelder*, overl. na 28-10-1634, tr. *Dirck Pontsz.*, woonde te Charlois, overl. na 22-1-1635.

Dirck Ponts werd in 1623 voor 2 pond aangeslagen in het kohier van het hoofdgeld over Charlois,⁸ waarmee hij tot de minvermogene personen behoorde.

5. *Neeltge Bastiaensdr. Gelder*, begr. Charlois 22-4-1672,⁹ tr. *Leendert Arnoutsz.*, woonde te Charlois, overl. tussen 26-6-1644 en 20-6-1654.

Op 4-5-1620 transporteerde de te Charlois wonende Jacob Jansz. Mastenbrouck aan de mede aldaar woonachtige Lenaert Arnoutsz. een voorhuis met erf op het dorp Charlois, hetwelk aan de oostzijde belend was aan het kerkhof. Dezelfde dag werd er een schuldbrief ten laste van Lenaert opgemaakt ter somma van 162 gld., waarvoor het voorhuis als zekerheid gesteld werd.¹⁰ In 1623 werd Lenart Arnoutsz. voor 2 pond aangeslagen in het kohier van het hoofdgeld over Charlois.⁸

In het kohier van het schoorsteengeld over Charlois van 26-6-1644 staat genoteerd dat Lenert Arnouts maar de helft voor de ene schoorsteen diende te betalen,¹¹ kennelijk omdat hij slechts een gedeelte van een huis (het voorhuis) bewoonde. Een akte van 20-6-1654 noemt de weduwe van Leendert Aernouts als belender van een huis op het dorp Charlois.¹² Neeltgen Arnouts (dus vermeld met het patroniem van haar man), weduwe van Leendert Arnouts, verklaart op 20-11-1666 83 Car. gld. schuldig te zijn aan de diakonie-armen van Charlois. Als zekerheid stelde zij haar huis en erf in Charlois, aan de oostzijde belend aan het kerkhof. Deze schuldbrief werd op 3-11-1674 geroyeerd door Jacob Verschoor.¹³

Arnout Leenderts, Poulus Leenderts en Pieter Huygen, getrouwd met Leentie Leenderts, allen kinderen en erfgenamen van Neeltie Bastiaens, transporteerden bij akte van 12-5-1674 voor 375 gld. drie vierde parten van een huisje met erf op het dorp Charlois aan mede-erfgenaam van een vierde part Bastiaen Leenderts. Gezien de belending aan het kerkhof moet dit hun ouderlijk huis zijn geweest.¹⁴

Neeltje Gelder werd in 1672 als ‘Neeltie Arnouts’ begraven.⁹

IIa. *Leendert Bastiaensz. Gelder*, sloter, woonde te Charlois, begr. Charlois 15-2-1664,¹⁵ tr. wellicht *N.N. Herculesdr.* (wellicht zuster van Cornelis Herculesz. Snijder te Charlois).

Gezien de grote zeldzaamheid van de persoonsnaam Hercules te Charlois, ja zelfs op het gehele eiland IJsselmonde, moet de vrouw van Leendert Gelder welhaast een zuster zijn geweest van Cornelis Herculesz. Cleermaker of Snijder, die blijkens een akte van wellicht 1603 was getrouwd met Adriaentgen Adriaensdr. (Hoosge)¹⁶ en op 26-3-1618 te Charlois woonde.¹⁷ Zijn zoon Hercules Cornelisz. Cleermaker transporteerde op 29-4-1641 een huis met erf en boomgaard aan de Kerkstraet op het dorp Charlois. Hij was toen inmiddels vanuit Charlois naar Delft verhuisd.¹⁸ Leendert Bastiaensz. Gelder is niet genoemd in het uit 1623 daterende Charloisse kohier van het hoofdgeld, tenzij hij identiek was met de Lenart Bastiaensz., die in het onder Charlois liggende gehucht Smitshoek woonde.¹⁹

Op een op 16-6-1619 gehouden verkoping van kleding te Charlois, nagelaten door de kleermaker Cornelis Dircxen, stelde o.a. Lenert Bastiaensen Gelder zich als borg.²⁰

Een kerkrekening te Charlois over het jaar 1620 spreekt van de volgende post: 'betaelt Lenert Bastiaensen Gelder met zijn broer over ses dach gelden verdient inden sloot tussen den predicants ende Lenart Willemsen erffien'.⁴

Behalve werkzaamheden aan sloten verrichtte Leendert allerlei andere werkzaamheden, dit getuige bijvoorbeeld de volgende kerkrekening over 1642: 'betaelt Lenert Bastiaensen Gelder met zijn cumsoijs van de aerde die tot de vloer inde kerck gehaelt was en de overgeschoten is op 't kerchoff leggen over geeffent hebben'.⁴

Leendert Gelder komt niet voor in het Charloisse haardstedenkohier over 1644. Mogelijk woonde hij in huis bij zijn broer Claes, die wel genoemd is.

In 1655 verrichtte Leendert niet gespecificeerde werkzaamheden in de kerk te Charlois en in 1659 zette hij bomen recht op het kerkhof.⁴

Leendert Bastiaenz. Gelder en Claes Bastiaenz. Gelder attesteerden op 1-4-1656 ten verzoeke van de schout en gerechten van Charlois en veklarden dat zij in het voorjaar van 1654 met toen te Schiedam wonende Mr. Dirck van der Wolff hadden afgesproken om ten huize van Machteltjen Baltens, oude schoutinne te Charlois, te gaan drinken en op rekening van Van der Wolf 20 kannen ofwel 5 vanen bier hadden geconsumeerd. Naderhand protesteerde zoon Reynier van der Wolff, oud-schepen van Rotterdam, dat zij op rekening van zijn vader hadden gedronken, want Machteltje had maar liefst 80 kannen ofwel 20 vanen bier gedeclareerd. Prompt ging Claes Gelder naar de oude schoutinne - die een herberg zal hebben gedreven om haar voor die zijns inziens veel te hoge rekening te bestraffen. Zij krabbelde vervolgens terug en verexcuseerde zich met de mededeling zich te hebben verschreven en niet beter geweten te hebben. De attestanten ondertekenden de akte.²¹

Kinderen, volgorde onzeker:

1. *Hercules*, volgt IIIa.
2. *Arien*, volgt IIIb.
3. *Jan*, volgt IIIc.
4. *Janniken Leendertsdr.*, overl. na 1-1-1665.

Als Janniken Leenards was zij op 12-3-1662 en 1-1-1665 te Charlois doopgetuige voor een kind van Arien Leendertsz. Gelder.

IIIa. *Hercules Leendertsz. Gelder*, woonde aan de Catendrechtse Leegendijck te Charlois, overl. tussen 31-10-1647 en 15-7-1654, tr. *Ploontje Jansdr.*, overl. voor 15-7-1654, dr. van Jan Bastiaenz. Coomen en Soetje Leendertsdr. van der Schoor.

Hercules Lenerts Gelder, wonende te Charlois, verklaarde op 16-12- 1646 250 gld. schuldig te zijn aan de mede aldaar wonende houtkoper en timmerman Jacob Jorisz. van der Wijck en dat n.a.v. geleverd hout en voor arbeidsloon voor het opbouwen van een nieuw huis 'opt kerckelant' te Charlois. Als zekerheid stelde Hercules het genoemde huis, dat aan de noordzijde belend is aan 'den Catendrechtsen leegendijck'.²²

Dezelfde dag verklaarde Hercules 187 gld. schuldig te zijn aan de te Charlois wonende metselaar Crijn Centen en dat voor levering van stenen, kalk en zand en voor arbeidsloon voor het opbouwen van het voornoemde huis. Als zekerheid voor de aflossing van deze schuldbrief stelde hij ook weer dit huis.²³

Trijntje Symons Pors, weduwe van Huych Jans, geassisteerd met haar vader Symon Lenerts Pors, voor de ene helft, en Bastiaen Jans ande Wech, voor zichzelf en zich sterk makende voor zijn broer Lenert Jans, en Hercules Lenerts Gelder, getrouwd met Ploontje Jans, voor zichzelf, Adriaen Cornelis, Jan Cornells en Lenert Cornelis Groenenboom, voor zover nodig, allen erfgenamen van Huych Jans, voor de andere helft, transporteerden op 31-10-1647 een huis met erf en boomgaarden 'op 't kerckelant' te Charlois aan Abraham Joosten Verhey.²⁴

Op 15-7-1654 verkondigden de schout en schepenen van Charlois dat de voogden van de nagelaten weeskinderen van zaliger Hercules Leenderts Gelder en Pluentje Jans de boedel hadden geabandoneerd en deze verzochten om Dirk Cornelisz. van der Spuy als curator aan te mogen stellen om de goederen uit de boedel te verkopen en te gelde te maken. In het openbaar werd een huis met erf enz. gelegen aan de oostzijde van het dorp Charlois, aan de noordzijde belend aan 'den catendrechts leegendijk' geveild. De opbrengst ervan ging naar Cornelis Heyndrix van de Grip.²⁵

Een kerkrekening van Charlois gedateert Hemelvaartsdag 1655 spreekt van het volgende: 'uyt den boelhuys van Hercules Leendertsz. Gelder komt voor onse portie f 11-17-0'.²⁶

Een ongedateerde akte betreffende 'memorie van de restanten de welcke Heyndrick Adriaen Pouwelsz. als geweestde kerckmeester van Charlois noch schuldich sijn' spreekt van Hercules Leendertsz. Gelder voor een bedrag van 1 gld. 8 st.6

Kinderen, volgorde onzeker:

1. *Hercules Herculesz. (van) Gelder*, boer te Den Hitsert (Zuid-Beyerland), overl. na 2-2-1679, tr. (te Piershil?, voor 30-5) 1677 *Leentje Pietersdr. Spruyt*, j.d. van Nieuw-Vosmeer, wonende Oud-Beyerland (1661), overl. na 2-2-1679. Zij tr. 1e (otr. Oud-Beyerland 18-12-1661 en attestatie naar Dordrecht 8-1-1662) *Arie Coose Vreedenborgh*, j.m. van en wonende onder Oud-Beyerland, boer te Zuid-Beyerland, overl. kort na 4-11-1676, zoon van Coos Foppen (Vredenburg), boer op de hofstede Vredenburg onder Nieuw-Beyerland, en Neeltge Cornelisdr.²⁷

Bij de ondertrouw van het eerste huwelijk van Leentje Spruyt in 1661 was haar voogd Bastiaen Aries Bergijk getuige. Na het verwekken van een buitenechtelijk kind in 1669 zal Hercules Charlois hebben verlaten. Hij belandde in de Hoeksche waard, alwaar hij in het voorjaar van 1677 met Leentje Spruyt te Piershil kan zijn getrouwd, waarvan uit die tijd geen trouwregister bewaard is gebleven. Hun trouwinschrijving is elders in de Hoeksche Waard, noch te Charlois te vinden.

Herkulis Herkulisse van Gelder en Leentje Pieters Spruyt, echtelieden wonende in Den Hitsert, maakten op 3-5-1677 te Oud-Beyerland een mutueel testament. Bij zijn kinderloos vooroverlijden zouden zijn 'vrienden' 50 gld. uitgekeerd krijgen. Zij had uit haar voorgaande eerste huwelijk met Ary Coose Vreedenburch twee kinderen, die volgens hun op 4-11-1676 voor de notaris te Piershil opgemaakte testament²⁸ 100 gld. als vaderlijk bewijs toekwamen. Bij het vooroverlijden van Leentje moest Herkulis deze kinderen 50 gld. uitkeren als moederlijk bewijs. De eventueel nog te geboren kinderen zouden door de langstlevende naar behoren te worden opgevoed etc. Leentje benoemde Gerrit Sijdervelt en Aert Cornelisz. aende Wegh tot voogden over haar twee voorkinderen. Herkulis bekrachtigde de wilsbeschikking met zijn handmerkje; zijn vrouw met haar handtekening.²⁹ In dit testament werd met geen woord gerept over Neeltje, de dochter van Herkulis. Klaarblijkelijk was zij een natuurlijk kind.

Herculus Herculusse van Gelder en Leentje Pieters Spruyt, eerder gehuwd met Ary Coosen Vreedenburgh, verklaarden op 2-2-1679 1050 Car. gld. schuldig te zijn aan de

heer Johan Booreel, 'luytenant cornel ten dienste deser landen' en dat vanwege afrekening van verscheidene landpachten van wijlen Vreedenburg. Als speciale zekerheid stelde hij een 'huys, scheur, bergh, wagekeete, duyvenkoy' met toebehoren, 'staende pas overt gescheyt van Piershil opden gront van de hitsart bij de sluis'. Deze boerderij was gekomen van Heyndrick Baestiaensse vande Polder.³⁰

(Natuurlijk) kind bij Claartjen Pierts:

- a. *Neeltje Herculesdr. (Harkes, Harkers) Gelder*, ged. Charlois 10-11-1669 (bij de doopaantekening is een handje getekend, get. Cornelia Andriessen), j.d. van Charlois (1691), overl. na 25-11-1703,⁶⁸ tr. Charlois (otr. ald. 13-4) 6-5-1691 *Jan Reymertsz. (de) Roos*, ged. Charlois 4-7-1674, j.m. van Charlois (1691), overl. na 25-11-1703,⁶⁸ zoon van Reymert (Rommel) Jansz. de Roos en Tiemeke Tiemens.
2. *Soetje Herculesdr. Gelder*, j.d. te Charlois (1677), tr. Charlois (otr. ald. 23-4) 16-5-1677 *Aelbert (Aelbrecht) Dircksz. van Hilde*, j.m. te Charlois (1677), wedr. van Charlois (1682), mr. kuiper te Charlois, overl. voor 21-5-1732. zoon van Dirck Aelbrechtsz. Cuyper, kuiper te Charlois. Hij hertr. Charlois (otr. ald. 2-5) 24-5-1682 *Grietje Jansdr. Schuyer*, j.d. van Charlois.
Aelbrecht Dircksen van Hilde transporteerde op 13-5-1693 voor 470 gld. aan Willem Michielsen van der Schoor een huis met erf in het dorp Charlois, oostelijk belend aan 'den gemeene straat' en noordelijk aan 't gemeene lants slop'.³¹

IIIb. *Arien Leendertsz. Gelder*, sloter, woonde te Charlois, overl. na 21-2-1688, tr. voor 1660 *Grietje Lambertsdr.*, overl. na 17-6-1674. Een kerkrekening over 1672 maakt melding van een betaling aan Jan Claes Gelder en Ary Leenderts Gelder van 12 schellingen 'bij hen verdient met schoonmacken van de kereke graft'.³²

Ary Leendertsen Gelder wordt genoemd in het van 21-2-1688 daterende testament van Jan Cornelissen van Uytrecht en Grietje Pieters, echtelieden wonende op het dorp Charlois³³.

Kinderen:

1. *Lambert Ariensz. Gelder*, ged. Charlois 2-5-1660 (heffer: Geertje Aerjens), j.m. van Katendrecht (1686), overl. 1688/1695, tr. Charlois (otr. ald. 20-4) 12-5-1686 *Mayken Clydr. van der Spuy*, j.d. (1686) en wed. (1695) van Charlois, dochter van Cleys Cornelisz. van der Spuy, armmeester van Charlois, en Neeltje Willems. Zij hertr. Charlois (otr. ald. 8-4) 1-5-1695 *Hendrick Maertensz. Leegendijck*, zoon van Maerten Huygen en Neeltge Claes, weduwnaar van Marijtjen Lauwen.³⁴
Cornelis Rockussen Mijnkint, wonende in Charlois, transporteerde als medeërfgenaam van Pieter Pieters Verburgh en namens diens andere erfgenamen op 29-4-1688 aan Lammert Aryens Gelder een huisje en erfje aan 'den catendrechts Lagendijck' in Katendrecht. Hij betaalt 72 gld. kontant en het restant van 72 gld. 1 st. zou in twee delen in mei 1689 en mei 1690 betaald moeten worden.³⁵

Kinderen:

- a. *Arye*, ged. Charlois 16-3-1687 (get. Grietje Ariens).
- b. *Neeltje*, ged. Charlois 13-2-1689 (get. Marijtje Clijssse).

2. *Bastiaen Ariensz. Gelder*, ged. Charlois 12-3-1662 (Janniken Leenards), overl. voor 17-6-1674.
3. *Leenard Ariensz. Gelder*, ged. Charlois 1-1-1665 (get. Janniken Leenards).
4. *Grietje Ariensdr. Gelder*, ged. Charlois 8-12-1668 (get. Janneken Leenards), j.d. (1696) en wed. (1701) van Katendrecht, tr. 1e Charlois (otr. ald.. 5-6) 8-7-1696 *Dirck Vechtersz. Lohof*, j.m. van Noort-Dincken (1696), won. Katendrecht (1696), tr. 2e Charlois (otr. 8-4) 1-5-1701 *Pieter Laurensz. Verschoor*, j.m. van Katendrecht (1701).
5. *Bastiaen Ariensz. Gelder*, ged. Charlois 17-6-1674 (get. Soetje Hercules), j.m.won. Katendrecht (1707), woonde te Charlois (1708), te Katendrecht (1743), overl. na 30-5-1743, tr. Charlois (otr. ald. 15-4) 8-5-1707 *Ifje Jansdr. Soeteman*, j.d. won. Katendrecht (1707).

Jan Jansen van Hellu, wonende in Katendrecht, deed op 30-4-1708 voor 490 Car. gld. aan de in Charlois woonachtige Bastyaen Aryensen Gelder transport van een huis en erf aan 'den Lagendijk van Catendregt tenden de Gouwe straet'.³⁶
Gelder komt nog voor in een transportakte van 31-5-1743.³⁷

Kinderen:

- a. *Grietje*, ged. Charlois 12-2-1708 (get. Grietje Ariense Gelder).
- b. *Aryen*, ged. Charlois 30-6-1709 (get. Grietje Ariens Gelder).
- c. *Jan*, ged. Charlois 23-8-1711 (get. Marytje Willems).
- d. *Grietje*, ged. Charlois 7-1-1714 (get. Grietje Ariense Gelder).
- e. *Marytje*, ged. Charlois 3-5-1716 (get. Marytje Willems).

IIIc. *Jan Leendertsz. Gelder*, woonde op de Santplack (Santplaeth) te Charlois, begr. Charlois (kerkhof) 1658/1659, tr. *N.N.*, overl. na 12-3-1658. Een diakonierekening te Charlois van Hemelvaartsdag 1645 noemt een openstaande rente van Jan Leenderts Gelder.²⁶ Hij komt ook voor in de diakonierekening van Hemelvaartsdag 1648.²⁶

Op het einde van zijn leven was Jan invalide en werd door de diakonie van Charlois ondersteund. Zo maakt een diakonierekening van 12-3-1658 melding van een betaling van 3 gld. 'aen den huysvr(ouw) van Jan Leenardsz. op den Santplack om sijn quaet been tot Rotterdam te laten visiteeren'.²⁶ Op 30-5-1658 staat Jan Leenardsz. Gelder in de diakonierekeningen genoteerd voor 4 gld. met de notitie 'in sijn kranckheit'.²⁶

De diakonierekening van Hemelvaartsdag 1659 maakt melding van de betaling van 5 gld. voor 'twee doot kisten van Jan Leenardsz. Gelder en zijn kynt'.²⁶ Tussen Hemelvaartsdag van de jaren 1658 en 1659 moeten vader en kind Gelder te Charlois zijn begraven. Als door de diakonie bedeelden uiteraard niet in de kerk maar op het kerkhof. Tot op heden heb ik de naam van de vrouw van Jan niet kunnen achterhalen.

Kinderen (volgorde onzeker):

1. *N.N.* (kind), begr. Charlois (kerkhof) 1658/1659.
2. *Leenard Jansz. Gelder*, overl. na 1662. Een diakonierekening over 1662 maakt melding van een betaling voor Leenard Jansz. Gelder voor kost en kleren.²⁶ Misschien was hij identiek met de Leenard Jansz. die, als wonende op de 'Santplaeth', voorkomt op een van omstreeks 1668 daterende lijst van lidmaten te Charlois.³⁸
3. *Bastiaen Jansz. Gelder*, overl. na 1662. Een diakonierekening over 1662 maakt melding van een betaling voor een jaar kost en kleren voor Bastiaan Jansz. Gelder.²⁶ Kennelijk

heeft een betaling in de diakonierekening over 1663 ook betrekking op dit kind, dan aangeduid als "t soontje van Jan Leenardsz. Gelder".²⁶

4. *Grietje Jansdr. Gelder*, overl. na 1662. Een diakonierekening over 1662 maakt melding van een betaling voor kost en kleren van Grietje Jans Gelder.²⁶

Iib. *Claes Bastiaensz. Gelder*, sloter, woonde te Charlois, begr. Charlois 16-2-1668,³⁹ tr. *Aeltje Jacobsdr. van Cleeff*, begr. Charlois 29-12-1672,⁴⁰ dochter van Jacob Jacobsz. Snijder van Cleeff (den ouden), snijder/kleermaker te Charlois.⁴¹

In het kohier van het hoofdgeld over Charlois van 1623 deed Claes Bastiaensz. Gelder op 9 aug. zijn betaling van 2 ponden.⁸

De kerkrekening van Charlois over 1623 maakt melding van de volgende posten: 'noch betaelt Claes Bastiaensen Gelder van arbeytsloon verdient aen den sloot aechter school' en 'betaelt Claes Bastiaensen Gelder van arbeytsloon verdient op t kerchoff bij ordonatie van de schout'. Het bedrag van 2 ponden werd doorgehaald en er werd bijgeschreven: 'sy after opt school gestelt'.⁴¹ Claes Bastiaensz. Gelder, wonende te Charlois, verklaarde op 25-3-1632 46 gld. schuldig te zijn aan de heilige-geestarmen van Charlois. Voor deze schuldbrief stelde hij zijn huis op het dorp Charlois als zekerheid. Dit huis, alwaar hij toen in woonde, was aan de westzijde belend aan 'de wijck'.⁴² Dit huis kreeg Gelder evenwel pas op 29-4-1632 getransporteerd door (zijn schoonvader) Jacop Jacopsz. van Cleeff den ouden, als hiervoor procuratie hebbende van de te Delft wonende sr. Adriaen van der Dussen (akte van procuratie voor notaris Johan van Zeelant d.d. 28-4-1632). Gelder betaalde toen met 75 gld. gereed geld en met een schuldbrief van 250 gld., die dezelfde dag ten behoeve van Van der Dussen werd opgemaakt.⁴³

In het kohier van het schoorsteengeld over Charlois van 1644 staat Claes Bastiaens Gelder voor een schoorsteen genoteerd.¹¹ Een kerkrekening over 1658 spreekt van een betaling aan Claes Gelder voor levering van riet ten behoeve van de kerk.⁴⁴

Op 23-11-1674 compareerden Heyndr(ick) en Jacob Claesen Gelder, Mayke Claes, weduwe van Willem Aryens Lange, voor hen zelf, en Bastiaen Bruyn, als voogd van de nagelaten weeskinderen van Claes Gelder, en Heyndr(ick) Claesen, als voogd van de nagelaten weeskinderen van Bastiaen Claesen Gelder, allen erfgenamen van Claes Gelder, en zij transportereren na openbare verkoop voor 350 Car. gld. aan Pleun Aryensen van Cleeff een huisje met erf op het dorp Charlois, hetwelk was belast met 46 gld. ten behoeve van de armen van Charlois en dat in mindering van de verkoopprijs werd gebracht.⁴⁵

Kinderen, volgorde onzeker:

1. *Bastiaen*, volgt III d.
2. *Jacob*, volgt III e.
3. *Hendrick*, volgt III f.
4. *Jan*, volgt III g.
5. *Leendert*, volgt III h.
6. *Ary (Arien) Claesz. Gelder*, sloter, woonde te Charlois, begr. Charlois 19-8-1674.⁴⁰

De te Katendrecht wonende Maerten Krijnen eistte op 6-4-1656 voor het gerecht te Charlois dat Arien Claesen Gelder, Jan Claesen Gelder, Aernout Leendertsen, Dyngeman Bastiaensen Outraet, Maritje Jans, huisvrouw van Jan Cornelissen Groenenboom, allen wonende te Charlois, alsmede de te Katendrecht gedomicilieerde Clement Dircx, getuigenis onder ede zouden afleggen. Waarover blijkt niet.⁴⁶

Volgens de kerkmeestersrekening van Charlois 1664 werd Ary Claes Gelder betaald voor 'dat hij het kerck graft opgehaelt heeft'.⁴⁷

Op 15-5-1671 namen o.a. Jan, Bastiaen, Jacob en Ary Claesz. Gelder de besteding aan 'tot verhoogen en verceelen van de molen caden in Robbenoort en De Plompert'.⁴⁸ Mogelijk werkten de gebroeders Gelder in een soort compagnonschap met het verrichten van werkzaamheden aan sloten e.d.

7. *Mayke (Marijken) Claesdr. Gelder*, overl. na 2-3-1690, tr. ca. 1657/1660 *Willem Aryensz. Lange* alias *Langelaer*, kerkmeester van Charlois (1660, 1661), woonde te Charlois, begr. Charlois 9-12-1670,⁹ zoon van Adriaen Adriaensz. Lange(n). Hij tr. 1e voor 13-12-1640 *Baeltje Ploonen*, dochter van Ploon Pietersz. en Lijntgen Andries Munters, hij tr. 2e *Jannetje Pietersdr. Wijn*, overl. voor 4-7-1657, dochter van Pieter Cornelisz. Wijn.

Op 13-12-1640 transporteerden Pieter, Adriaen en Andries Ploonen, Willem Gerrits, getrouwd met Commertje Ploonen, Willem Adriaens Lange, getrouwd met Baeltje Ploonen, en Adriaentje Ploonen, kinderen en erfgenamen van Ploon Pietersz. en Lijntgen Andries Munters, beiden zaliger, een huis met boomgaard te Charlois.⁴⁹

Arien Jacobs van Cleeff, getrouwd met Maritjen Ariens, Willem Cornelis Barendrecht, als gekoren voogd van Leentjen Ariens, en de voornoemde Van Cleeff mede voor Leendert Leenderts Corendijck, getrouwd met de jonge Maritjen Ariens, dochters van Arien Ariens Lange, deden op 29-4-1656 transport van drie vierde parten in een huis, erf en boomgaard aan 'den charloissen dijck bij de groote wael' te Charlois aan hun broer Willem Ariens Lange, die het resterende vierde part toekwam uit de boedel van wijlen zijn vader.⁵⁰

Willem Ariens Lange werd genoemd onder de personen die gebruik maakten van de eiking van maten, ellen en gewichten te Charlois op 8-3-1656.⁵¹

Aryen Jansz. Andijck, wonende te Charlois, verklaarde op 4-7-1657 185 gld. schuldig te zijn aan het nagelaten weeskind van wijlen Jannetje Pieters Wijn, waarvan Willem Ariens Lange dan de vader is. Dit geleende geld had hij ontvangen uit handen van Arien Jan Ingensz.⁵²

In de doopakte van zijn kind Claes te Charlois op 30-9-1663 werd Willem met de naam Langelaer genoemd.

Op een van omstreeks 1668 daterende lijst van Charloisse lidmaten komen Willem Aerjensz. Langelaer en Meyke Claes voor als wonende in de 'Suythoek'. Naderhand werd achter zijn naam 'doot' geschreven.³⁸ Mayke Claes, weduwe van Willem Aryensz. Lange, transporteerde bij akte van 2-5-1676 aan Abraham Leendertsz. Pors een huis met erf onder de jurisdictie van Charlois. Aan de noordzijde was dit goed belend aan de verkoopster en aan de oostzijde aan 'de waell'. Pors betaalde 180 gld. kontant en het restant à 250 gld. met een schepenschuldbrief, die op 12-3-1683 werd geroyeerd.⁵³

Voornoemde Pors en Mayken Claas Gelder ruilden op 9-5-1684 hun respektieve huis en erf in de Zuydhoeck te Charlois, waarbij Pors nog 250 gld. betaalde.⁵⁴ Marijken Claas Gelder, weduwe van Willem Aryensz. Langen, verklaarde bij akte van 2-3-1690 100 gld. schuldig te zijn aan Pieter en Claartjen Cornelis, minderjarige kinderen van Cornelis Cornelissen Tackebos. Dit geld had zij te leen ontvangen uit handen van hun voogden Abraham van der Sluys en Bastiaen Bastiaensen Cortpenning, waarvoor zij haar huis en erf in 'den Suydhoeck' van Charlois als zekerheid stelde. Oostelijk en zuidelijk was dit huis belend aan 'de groote waal' en westelijk aan 'den hoogendijck'. Deze schuldbrief werd op 11-3-1699 geroyeerd.⁵⁵

III d. *Bastiaen Claesz. Gelder*, sloter, woonde te Charlois, begr. Charlois 24-7-1674,⁴⁰ tr. voor 1659 *Geertjen Cornelisdr.* Op 18-1-1659 kreeg Bastiaen Claess. Gelder van de erfgenamen van zijn oom Mr. Jan Jansz. IJserman een huisje en erf aan ‘de kerck straet’ op het dorp Charlois overgedragen⁵⁶ en op dezelfde dag werd er ten zijnen laste een schuldbrief opgemaakt ter somma van 200 gld. ten behoeve van de heilige-geestarmen van Charlois, welk geld hij uit handen van de Charloisse secretaris ontving. Als zekerheid stelde hij zijn verkregen huisje en erfje op het dorp Charlois. Deze schuldbrief werd op 3-4-1707 door Cornelya Bastyaens Gelder afgelost en op 15-4-1707 werd deze geroyeerd.⁵⁷ Op 15-5-1671 namen o.a. Bastiaen, Jan, Jacob en Ary Claesz. Gelder de uitbesteding aan tot het verhogen en ‘verceelen’ van de molenkaden in de polders Robbenoort en de Plompert.⁴⁸

Kinderen, volgorde onzeker:

1. *Marytje Bastiaensdr. Gelder*, j.d. van Charlois (1684), overl. (impost pro deo Charlois 14-12) 1737, tr. Charlois (otr. ald. 28-4) 21-5-1684 *Ary Jacobsz. Oosthoek*, j.m. van Charlois (1684), boer te Charlois, overl. tussen 12-1-1693 en 14-12-1737, zoon van Jacob Aryensz. Oosthoek.
De schout en schepenen van Charlois als curatoren van de geabandonneerde boedel van Leendert Jacobsen van Vlieth, transporteerden op 29-4-1689 aan Ary Jacobsen Oosthoek een huis met schuur, (hooi)berg, keet, erf en boomgaard in de jurisdictie van Charlois, noordelijk belend aan de ‘scheysloot’ van Charlois en Katendrecht en zuidelijke aan de gemeene straet.⁵⁸
Willem Cornelisz. Barendrecht, oud-schepen van Charlois, machtigde op 12-1-1693 Cornelis Jorisz. Barendrecht om te naasten een huis en erf in het dorp Charlois in de Gouwstraet, hetwelk geconstitueerde had gekocht van Ary Jacobsz. Oosthoek en waarvan de voorgaande dag voor de kerk van Charlois de eerste proclamatie was gedaan.⁵⁹
2. *Geertje Bastiaensdr. Gelder*, ged. Charlois 14-11-1660 (heffer: Grietje Cornelis), j.d. won. Charlois (1683), tr. Charlois (otr. ald. 12-11) 1-12-1683 *Ary Hermensz. (van) Lexmont*, j.m. won. Charlois (1683), overl. (impost Charlois 22-9) 1708.
3. *N.N.* (kind), begr. Charlois begin juli 1674.⁴⁰
4. *Cornelia Bastiaensdr. Gelder*, j.d. van/won. Charlois, overl. na 3-4-1707,⁵⁷ tr. Charlois (otr. en ieder 3 gld. impost betaald ald. 22-7) 7-8-1701 *Paulus (Pouwels) Bastiaensz. van Haerlem*, j.m. van/won. Charlois (1701), overl. (3 gld. impost betaald Charlois 12-10) 1701, zoon van Bastiaen Joosten van Haerlem, timmerman te Charlois, en Peeterken Pauwls.
Cornelya Bastyaens Gelder, weduwe van Pouwels Bastyaensz. van Haerlem, wonende te Charlois, verklaarde bij akte van 1-3-1702 voor 5 achtereenvolgende jaren verhuurd te hebben aan de mede aldaar wonende Bastyaen Louwen van der Sluys ca. 2 mergen weiland in de Lage Hille, hetwelk al verscheidene jaren door hem gebruikt was. Hij betaalde hier jaarlijks 44 gld. voor.⁶⁰

III *Jacob (Japick) Claesz. Gelder*, sloter, woonde te Charlois, overl. 1674/1683, tr. voor 1660 *Stijntje Hermansdr. Grauwer(t) (Grauwthert)*, wed. van Charlois (1683), overl. voor 10-11-1696. Zij hertr. Charlois (otr. ald. 20-3) 11-4-1683 *Jan Leendersz. van Rijssel*, j.m. van Deventer, won. Charlois. (hij hertr. Charlois 2-12-1696 *Pleuntje Cornells*, wed. van *Pleun Pietersz. Brugman*).

Jacob Dirx van Rees transporteerde op 26-6-1666 voor 148 Car. gld. aan Jacob Claesz. Gelder een huisje met erf aan de Charloisse Hoogendijck. Hij betaalde 65 gld. contant en het restant zou worden voldaan met 12 gld. jaarlijks, waarvoor hij het gekochte huisje als zekerheid stelde. Claes Gelder en Jan Claes Gelder stelden zich tevens als borggen.⁶¹

Stijntje Hermans komt voor op een omstreeks 1668 aangelegde lijst van lidmaten te Charlois. Zij woonde op de 'Suythoeck'.³⁸

Op 15-5-1671 was Jacob Claesz. Gelder met Jan, Bastiaen en Ary Claesz. Gelder onder de personen die de uitbesteding aannamen tot verhogen en 'verceelen' van de molen caden in de polders Robbenoort en De Plomper!⁴⁸

De rekening van de diakonie van Charlois gedateerd Hemelvaartsdag 30-5-1669 maakt o.m. melding van de volgende posten: 'aen Stijntjen Hermans ofte Jacob Claessen Gelder door kerckenraets order in verscheijde percelen f 25-0-0' en 'voor Jacob Claessen Gelder gekoft 2 hemden f 4-17-8'.²⁶

Gelder werd kennelijk door de diakonie van Charlois ondersteund. In de rekening van Hemelvaartsdag 11-5-1670 is er sprake van kleding voor de kinderen van Jacob Gelder en tevens wordt er melding gemaakt van het volgende: 'voor Stijntjen Hermens betaelt tien tonnen turft utten schip gehaelt 4 decembry (1669) a 6½ stuiver per ton f 3-2-8'.²⁶

Ook de diakonierekeningen van Hemelvaartsdag 26-5-1672 en 11-5-1673 maken melding van betalingen aan Jacob Claessen Gelder.²⁶

Op 28-3-1683 kwamen enerzijds Stijntgen Harmans, weduwe van Jacob Clasen Gelder, en anderzijds Hendrick Claesen, als voogd, geassisteerd met het gerecht van Charlois als representerende de weeskamer, tot uitkoop van de nagelaten weeskinderen van Jacob en Stijntje. De kinderen Leentje, Marijke, Bastiaen, Harman, Claasje, Aaltje en Arij Jacobs Gelder zouden tot meerderjarigheid of eerder huwelijk door hun moeder naar behoren worden opgevoed en vervolgens 3 gld. 3 st. uitgekeerd krijgen.⁶²

Stijntje Hermans wordt vermeld op een uit 1669 daterende lijst met lidmaten te Charlois.⁶³ Tevens komt zij voor op een lijst uit 1679.⁶³

Op 17-8-1664 werd er te Charlois een kind van Jacob Gelder begraven¹⁵ en op 25-1-1665 en 29-10-1665 een kind van Stijn Harmens.⁶⁴ Mogelijk hebben ook de op 9-2 en 30-9-1667 in de kerk te Charlois begraven kinderen van een Jacob Claes betrekking op kinderen van Jacob Gelder.³⁹

Er zullen voor 1660 (aanvang van het oudst bewaard gebleven doopboek) nog meer kinderen te Charlois zijn gedoopt.

Kinderen:

1. *Leentje Jacobsdr. Gelder*, j.d. van/won. Charlois (1706), wed. te Heinenoord, won. aan de Reedijck te Heinenoord (1715), overl. na 1716, tr. 1e Charlois (met attestatie van Heinenoord, impost pro deo Charlois 22-12-1705) 17-1-1706 *Claes Jansz. Thuynder*,⁶⁵ wednr. van/won. Heinenoord (1706), woonde te Mijnsheerenland (1674), aan de Reedijck onder Heinenoord (1699), wednr. van *Stijntje Ariensdr.*,⁶⁵ Leentje tr. 2e Heinenoord (ieder impost pro deo ald. 6-7) 4-8-1715 *Arie Bastiaensz. Bijl*,⁶⁵ wednr. te/won, onder Goidschalksoord (1715), wednr. van *Maria van Es*. Wellicht was zij identiek met de Leentje van Gelder, die in 1702 onderstand genoot van de diakonie en heilige-geestarmen van Charlois.⁶⁶ Haar geboortjaar moet kort voor 1660 hebben gelegen, dus trouwde zij pas tegen haar vijftigste jaar. Blijkens een in 1716 opgemaakte lijst van lidmaten te Heinenoord woonde Leentje toen op Goidschalksoord.^{61b}
2. *Marijke Jacobsdr. Gelder*, overl. na 28-3-1683,⁶²

3. *Bastiaen Jacobsz. Gelder*, ged. Charlois 27-8-1662 (heffer Stijntje Symons), j.m. van Charlois (1689), sloter, woonde te Charlois, overl. na 25-11-1703,⁶⁸ tr. Charlois (otr. ald. 21-10) 13-11-1689 *Claesje Pleunen van Wingaerden*, j.d. van Charlois (1689), overl. na 25-11-1703,⁶⁸ dochter van Pleun Dircksz. van den Wijngaerdt en Mayken Claesdr. Baris. Bastiaen Jacobs Gelder nam op 12-7-1716 twee aanbestedingen aan voor de Catendrechtsen Sluysvliet.⁶⁷

Kinderen:

- a. *Marigje Bastiaensdr. Gelder*, ged. Charlois 26-11 -1690 (get. Mary Pleunen).
  - b. *Jacob Bastiaensz. Gelder*, ged. Charlois 8-2-1693 (get. Aeltje Jacobs).
  - c. *Pleuntje Bastiaensdr. Gelder*, ged. Charlois 11-3-1696 (get. Marytje Pleunen).
  - d. *Pleuntje Bastiaensdr. Gelder*, ged. Charlois 17-4-1701 (get. Aeghje Leenders).
  - e. *Hermen Bastiaensz. Gelder*, ged. Charlois 25-11-1703 (get. Claesje Jacobs).
4. *Aeltje Jacobsdr. Gelder*, ged. Charlois 21-12-1664, overl. voor 17-1-1672, wellicht begr. Charlois 25-1 of 29-10-1665 (als een kind van Stijn Harmens).⁶⁴
  5. *Herman Jacobsz. Gelder*, ged. Charlois 24-1-1666, overl. na 28- 3-1683.⁶²
  6. *Claesje Jacobsdr. Gelder*, ged. Charlois 12-8-1668 (heffer: May(ken ?) Claes), j.d. van/won. Charlois (1707), overl. (impost pro deo Charlois 10-3) 1740, tr. Charlois (otr. en impost pro deo ald. 30-9) 30-10-1707 *Pieter Aertsz. Bovenover (Verschoor)*, ged. Charlois 3-6-1674, j.m.van/won. Charlois (1707), overl. tussen 6-3-1712 ⁶⁸ en 10-3-1740, zoon van Aert Cornelisz. en Marijtje Hendrix.
  7. *Aeltjen Jacobsdr. Gelder* (tweeling met 8), ged. Charl. 17-1-1672 (get. Geertjen Cornelis, Arktjen Aerts, mr. Joris de Roi), j.d. van Charlois (1696), overl. na 17-1-1706,⁶⁸ tr. Charl. (otr. ald. 13-4) 6-5-1696 *Cornelis Gerritsz. Molendijck*, ged. Ridderkerk 23-6-1669, j.m. van Ridderkerk, won. Charlois (1696), overl. na 17-1-1706,⁶⁸ zoon van Gerrit Arien Gielen alias van den Meulendijck en Willemtgen Aerdsdr, wellicht kraambewaarster en veldarbeidster te Ridderkerk.⁶⁹
  8. *Willemtjen Jacobsdr. Gelder* (tweeling met voorgaande), ged. Charlois 17-1-1672, overl. voor 28-3-1683.⁶²
  9. *Arij Jacobsz. Gelder*, ged. Charlois 17-2-1675 (get. Mayken Claes), overl. na 28-3-1683.⁶²

III f. *Hendrick Claesz. (van) Gelder*, vlasarbeider (1677), woonde te Katendrecht (1670), overl. na 11-10-1691, tr. voor ca. 1655 *Neeltje Leendertsdr. Tackebosch (de oude)*, woonde te Katendrecht (1709), overl. na 17-5-1709, dochter van Leendert Woutersz. Graeuwert (Tackebos) en Zijtje Jans.

In de Charloisse diakenonierekeningen staat vermeld een obligatie ten laste van Hendrick Claesen van Gelder, geboekt ten bedrage van 100 gld. en gepasseerd op 22-5-1668.²⁶

Op 2-7-1670 deed Hendrick Claesz. Gelder uit Katendrecht te Charlois belijdenis en aldaar werd hij op 28-7-1670 als lidmaat aangenomen. Neeltje kwam al als lidmaat te Charlois voor in een register uit ca. 1668, toen zij te Katendrecht woonde ⁷⁰ en in 1669.⁶³ Beiden worden zij genoemd op een lidmatenlijst uit 1679.⁶³

Op 26-3-1671 deden de kinderen en erfgenamen van Leendert Wouters Graeuwert en Zijtje Jans transport. Onder hen is genoemd Neeltje (de oude) Leendert Tackebos, getrouwd hebbende Heyndrick Claes Gelder.⁷¹ Op 28-4-1674 werd nog een niet met name genoemd kind van Heyndrick Gelder begraven.⁴⁰

Op verzoek van Hendrick Claasz. Gelder legden de te Charlois wonende Ary Florissen Broer en zijn vrouw Annetje Floris op 12-11-1678 de verklaring af dat zij in de zomer van 1677 gezamenlijk voor Hendrick Dammisz. in het vlas te velde hadden gewerkt en die te zijnen huize verwerkt hadden.⁷²

In een hierna te vermelden akte van 11-10-1691 is Henderick Claassen Gelder genoemd als mede-voogd van de minderjarige kinderen van zijn overleden broer Jan.

Neeltje Leendertsen Tackebos, weduwe van Heindrick Clase Gelder, wonende in Katendrecht, transporteerde op 17-5-1709 voor 650 Car. gld. aan Jacob Hermense Schuyer, en genaast bij Jannetie Jacobs Verlaet, die dan met Schuyer was getrouwd, een huis met erf aan 'den catend(rech)t(s) lagendijck'.⁷³ Dezelfde dag werd er een schuldbrief opgemaakt.⁷⁴

Kinderen:

1. *Sijtjen Hendricksdr. Gelder*, j.d. van Charlois (1677), tr. Bleiswijk (otr. Charlois 11-6 en ald. attestatie gegeven om te Bleiswijk te trouwen 4-7; otr. Rotterdam 13-6- en ald. attestatie gegeven om te Bleiswijk te trouwen 3-7) 4-7-1677 *Jacob Gijsbertsz. Verlaet*, j.m. van Rotterdam (1677).
2. *Marijtje Hendricksdr. Gelder*, j.d. van Katendrecht (1683), tr. Charlois (otr. ald. 4-12) 19-12-1683 *Aerd Leendertsz. van Strien*, j.m. van Charlois (1683).
3. *Aechje Hendricksdr. Gelder*, ged. Charlois 8-2-1660 (get. Marij Leenards).
4. *Leenard Hendricksz. Gelder*, ged. Charlois 17-4-1661 (get. Aechje Leenards), overl. voor 1-6-1662.
5. *Leenard Hendricksz. Gelder*, ged. Charlois 1-6-1662 (get. Aechje Leenard), wellicht begr. Charlois 3/7-8-1666 (als een kind van Heyndrick Claes Gelder).⁷⁵
6. *Lijntje Hendricksdr. Gelder*, ged. Charlois 17-6-1663 (get. Hendrickje Jacobs), overl. voor 24-8-1664.
7. *Lijntje Hendricksdr. Gelder*, ged. Charlois 24-8-1664 (get. Henrick Jacobs), j.d. van Katendrecht (1692), tr. Charlois (otr. ald. 18-4) 11-5-1692 *Bastiaen Jillisz. van Gamenen*, ged. Charlois 11-4-1660, j.m. van Katendrecht (1692), overl. na 20-4-1693, zoon van Gillis (Jillis) Hendricksz. van Gamenen en Ariaentje Pietersdr. de Raedt.⁷⁶
Aryen Arentsen Boer transporteerde op 20-4-1693 aan Bastejaen Gillissen van Gamenen voor 850 gld. een huis met erf in de Oosthoek van Charlois. Oostelijk was dit goed belend aan 'de gemeenelands dijk'.⁷⁷
8. *Wouter Hendricksz. Gelder*, ged. Charlois 4-7-1666 (get. Neeltje Leenders).
9. *Leenard Hendricksz. Gelder*, ged. Charlois 31-7-1667, wellicht begr. Charlois 16-4-1669 (als een kind van Heyndrick Gelder).⁷⁸
10. *Claasjen Hendriksdr. Gelder*, ged. Charlois 24-3-1669 (get. Maaiken Klaas).
11. *Leendert Hendricksz. Gelder*, ged. Charlois 1-3-1671 (get. Marijtjen Leenders).
12. *Arij Hendricksz. Gelder*, ged. Charlois 12-3-1673 (get. Hendrickgen Jacobs).
13. *Sijtje Hendricksdr. Gelder*, ged. Charlois 26-10-1675 (get. Ingetien Cornelis).

IIIg. *Jan Claesz. Gelder*, sloter, woonde te Charlois, begr. Charlois 10-9-1674,⁴⁰ tr. *Stijntje Simons Bruyn*, overl. voor wellicht 2-12-1676, dochter van Symon IJsbrantsz. Bruyn en Pleuntie Cornelisdr. Op 2-2-1658 verklaarde Jan Claes Gelder, inwoner van Charlois, 165 gld. schuldig te zijn aan de boedel en gerechtigde crediteuren van Gerrit Corneliss. Mitsuyen en dat als restant van het bedrag van 265 gld. vanwege de koop van een huis met erf, (hooi)berg, schuur en beplanting aan 'den charloischen hoogendijck tegenover het spuy'.⁷⁹

Op 28-4-1670 werden Jan Claesz. Gelder en Stijntje Simons 'sijn vrouw' lidmaten te Charlois.⁶³ Volgens een Charloisse diakonierekening werd op 27-7-1675 een obligatie gelost die ten laste stond van Jan Claessen Gelder en was gepasseerd op 15-6-1672.²⁶

Bastiaen Bruyn en Heyndrick Claes Gelder, als voogden van de weeskinderen van Jan Claes Gelder en Stijntje Symons, beiden zaliger, deden op 20-2-1677 aan Willem Symons Bruyn transport van een huisje en erfje aan "den charloisen hoogendijck". Voldaan werd met het bedrag van 75 gld. en eendezelfde dag opgemaakte schepenschuldbrief van 321 gld.⁸⁰

De kinderen en erfgenamen van Pleuntie Cornelis deden op 2-12-1676 transport van een huis en erf te Charlois. Haar kinderen waren Bastiaen, Anna, Cornelis, Isbrant en Willem Symons Bruyn, alsmede de nagelaten weeskinderen van haar dochter Stijntje Symons Bruyn bij wijlen Jan Claes Gelder, waarover Bastiaen Symons Bruyn en Heyndrick Claes Gelder als voogden stonden.⁸¹

Op 26-11-1689 speelde voor het gerecht te Charlois een zaak tussen Henrick Clasen Gelder en Bastyaen Symonse Bruyn, als voogden over de minderjarige kinderen van wijlen Jan Clasen en Stijntje Symons Bruyn, in leven echtelieden, en Symon Claasen de Messenmaacker. De zaak handelde over door de Messenmaacker uit de weeskist gelicht geld betreffende een onderhandse obligatie groot 123 gld. 7 stuivers van d.d. 30-1-1677.⁸²

Dezelfde dag machtigden Gelder en Bruyn, als bloedvoogden van genoemde kinderen, de Rotterdamse procureur Daniel d' Olyslager om hun belangen waar te nemen in de zaak voor het gerecht te Charlois tegen de aldaar woonachtige Symon Clasen de Messemaker.⁸³

Op 18-4-1690 compareerden Cornelis Jansen Gelder, Hendrick Clasen Gelder en Bastiaen Symonsen Bruyn, als voogden van Claas Jansen en Leentje Jans Gelder, kinderen en erfgenamen van Jan Clasen Gelder, en machtigden Daniel d' Olyslager, procureur te Rotterdam, om hun zaken waar te nemen tegen Reynier Cornelis en Maria de Messemaacker over zekere huursom van 85 gld., welke na uitspraak voor het gerecht te Charlois van dd. 3-12-1689 voor 1-3-1690 betaald had moeten worden. Cornelis Jansen Gelder machtigde vervolgens Gijsbert Jacobsen van Vlieth om uit hun aller naam dit bedrag van Symon de Messemaacker te ontvangen. Cornelis en Hendrick Gelder plaatsten hun handmerkje onder de akte.⁸⁴

Cornelis Jansen Gelder, voor een derde part, en Bastyaen Symonsen Bruyn en Hendrick Claesen Gelder, als voogden over Claas Jansen Gelder en Leentje Jans Gelder, minderjarige kinderen van Jan Klaasen Gelder en Stijntje Symons Bruyn, beiden zaliger, samen voor twee derde parten, transporteerden op 11-10-1691 voor 175 gld. aan Symon IJsbrantsen Bruyn een huis met erf in den Suydhoeck van Charlois, hetwelk eigendom was geweest van wijlen Willem Symonsen Bruyn. De koper was gehouden (zijn nichtje = oomzegger) Leentje Jans Gelder twee jaar lang te verzorgen en zij zou hem in die tijd naar vermogen moeten dienen.⁸⁵

Kinderen:

1. *N.N.* (kind), begr. Charlois 4-1-1665.⁷⁵
2. *Cornelis Jansz. Gelder*, ged. Charlois 6-4-1664 (heffer: Neeltje Dingens, get. Aert Aerjens Decker), j.m. van Charlois (1694), overl. voor 24-5-1748, tr. Charlois (otr. ald. 17-9) 10-10-1694 *Neeltje Dircken Luyter*, ged. Charlois 26-4-1671, j.d. van Charlois (1694), overl. (impost pro deo Charlois 24-5) 1748, dochter van Dirk Cornelisz. Luyter en Jaepjen Maertensdr.
Op 13-11-1695 trad Cornelis Jansen Gelder op als getuige bij het opmaken van een akte door de notaris te Charlois, waarbij hij zijn handmerkje plaatste..⁸⁸⁶

Kinderen:

- a. *Jan Cornelisz. Gelder*, ged. Charlois 23-1-1695 (get. Claesje Hendricks).
  - b. *Dirck Cornelisz. Gelder*, ged. Charlois 1-1-1697 (get. Aletta de Man).
  - c. *Christijntje Cornelisdr. Gelder*, ged. Charlois 8-11-1699 (get. Pieterneel Dircks).
  - d. *Martijntje Cornelisdr. Gelder*, ged. Charlois 8-2-1702 (get. Pieterneel Dircken).
  - e. *Sijmen Cornelisz. Gelder* (tweeling met navolgende), ged. Charlois 15-3-1705 get. Leentje Jansen en Pieterneel Dircks).
  - f. *Jaepje Cornelisdr. Gelder* (tweeling met voorgaande), ged. Charlois 15-3-1705.
3. *Claes Jansz. Gelder*, ged. Charlois in maart 1667 (heffer: Stijntje Hermans), j.m. won. Charlois (1703), woonde te Charlois, overl. na 11-9-1707,⁶⁸ tr. Charlois (otr. en impost pro deo ald. 27-4) 20-5-1703 *Maertie Cornelisdr.*, j.d. won. Charlois (1703), overl. na 11-9-1707.⁶⁸

Kinderen:

- a. *Christijntje Claesdr. Gelder*, ged. Charlois 25-5-1704 (get. Neeltje Dircken).
  - b. *Stijntje Claesdr. Gelder*, ged. Charlois 28-6-1705 (get. Leentje Jans).
  - c. *Lijntje Claesdr. Gelder*, ged. Charlois 11-9-1707 (get. Geertje Elders).
3. *Willem Jansz. Gelder* (tweeling met navolgende), ged. Charlois 19-2-1673 (get. Mayken Claes, Marijtjen Dingens), overl. voor 18-4-1690.⁸⁴
  4. *Leentjen Jansdr. (van) Gelder* (tweeling met voorgaande), ged. Charlois 19-2-1673, j.d. van Charlois (1699), overl. na 21-10-1714,⁸⁷ tr. Charlois (otr. ald. 16-5) 31-5-1699 *Symen (Symon) Ariensz. (Arense) Le(e)gendijck*, ged. Charlois 5-2-1668, j.m. van Charlois, won. West-IJsselmonde (1696), wednr. wonende onder West-IJsselmonde, overl. na 5-2-1719, zoon van Arien Salomonsz. en Maritje Symonsdr. Hij tr. 1e (otr. IJsselmonde 29-12-1696, ieder 3 gld. impost betaald ald.) 1697 *Lijntje Robbe*, j.d. won. West- IJsselmonde. Op 22-8-1689 testeerde te Charlois de ziek te bed liggende Willem Symonsen Bruyn en benoemde Leentje Jans Gelder, minderjarige dochter van Jan Clasen Gelder en Stijntje Symons Bruyn, beiden zaliger, tot zijn enige en universele erfgenaam. Tot voogden over haar stelde hij Hendrick Clasen Gelder en Bastiaen Symonsen Bruyn. De weeskamer etc. werd uitgesloten.⁸⁸ In elk geval kwam zij in 1691 voor tenminste twee jaar in huis bij haar voornoemde oom Bruyn. De boedelinventaris van de op 5-2-1719 overleden sloopstimmerman Joost Jacobs Verhey maakt melding van een boomgaardje gelegen 't eijnde des dorpssteenstraet' te IJsselmonde, dat aan de westzijde werd belend door Symon A. Leegendijk.⁸⁸⁹

IIIh. *Leendert Claesz. Gelder*, woonde te Charlois, begr. Charlois 23-9-1674,40 tr. *Geertje Cornelisdr.*, overl. na 21-12-1664.⁶⁸

Kinderen:

1. *Aeltje Leendertsdr. Gelder* (tweeling met navolgende), ged. Charlois 21-12-1664 (heffers: Stijntie Sijmens en Leentje Leenards).
2. *Lijntje Leendertsdr. Gelder* (tweeling met voorgaande), ged. Charlois 21-12-1664.

AFKORTINGEN

anhg Archief Ned. Hervormde gemeente

NA Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage
GAR Gemeentearchief Rotterdam

NOTEN

1. GAR, ora Charlois inv. nr. 5, f. 8.
2. GAR, ora Charlois inv. nr. 12, f. 314v e.v.
3. GAR, ora Charlois inv. nr. 13, f. 18 e.v.
4. GAR, anhg Charlois inv. nr. 426.
5. GAR, ora Charlois inv. nr. 14, f. 182 e.v.
6. Zie: K.J. Slijkerman, *De oudere generaties van het uit Vlaanderen stammende geslacht IJserman op de Zuidhollandse Eilanden ca.1550-1750*, Rotterdam 1984, blz. 31-33; zie ook: K.J. Slijkerman, *Duizend jaar voorgeslacht*, Rotterdam 1987, blz. 159.
7. GAR, ora Charlois inv. nr. 17, f. 63v e.v.
8. Zie: A. Gordijn, Schatting van verschuldigde belasting van de inwoners van Charlois in 1623, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1994, blz. 461 (bron: ora Charlois inv. nr. 41, kohier hoofdgeld).
9. Zie: K.J. Slijkerman, Begravenen in de Hervormde kerk te Charlois - Volgens de rekeningen rekeningen der kerkmeesters 1663-1676, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1985, blz. 30.
10. GAR, ora Charlois inv. nr. 13, f. 128v e.v.
11. Zie: Ir. J. Mac Lean, *De inwoners van Charlois in 1644*, in: *Jaarboek van de Zuid-Hollandse Vereniging voor Genealogie deel3* (1956), blz. 16 (bron: ora Charlois inv. nr. 41, haardstedenkohier).
12. GAR, ora Charlois inv. nr. 16, f. 171v e.v.
13. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 37 e.v.
14. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 212v e.v.
15. Als noot 9, blz. 26.
16. GAR, ora Charlois inv. nr. 12, akte d.d. 19-12-0603? = doorgehaald).
17. GAR, ora Charlois inv. nr. 13, f. 106v.
18. GAR, ora Charlois inv. nr. 15, f. 127 e.v.
19. Als noot 8, blz. 462.
20. GAR, ora Charlois inv. nr. 28, akte d.d. 16-6-1619.
21. GAR, ora Charlois inv. nr. 42, f. 79; zie ook f. 350.
22. GAR, ora Charlois inv. nr. 15, f. 269v.
23. GAR, ora Charlois inv. nr. 15, f. 270 e.v.
24. GAR, ora Charlois inv. nr. 15, f. 278v e.v.
25. GAR, ora Charlois inv. nr. 16, f. 176 e.v.
26. GAR, anhg Charlois inv. nr. 178.
27. Zie: Vic. Poolen, Drie generaties Schoonhoutin de Hoekse Waard, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1996, blz. 53.
28. NA, ona Piershil inv. nr. 6826, akte d.d. 4-11-1676.
29. NA, ona Oud-Beijerland inv. nr. 555, akte d.d. 3-5-1677.
30. NA, ora Zuid-Beijerland inv. nr. 3, f. 45 e.v.
31. GAR, ora Charlois inv. nr. 19, f. 136.
32. GAR, anhg Charlois inv. nr. 428.
33. GAR, ona Charlois inv. nr. 3935, f. 58 e.v.
34. Zie: J.G. Lagendijk en K.J. Slijkerman, De oudere generaties van het geslacht Van Eijck uit Barendrecht, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 1996, blz. 764.
35. GAR, ora Katendrecht inv. nr. 6, akte d.d. 29-4-1688.

36. GAR, ora Katendrecht inv. nr. 6, f. 5v e.v.
37. GAR, ora Katendrecht inv. nr. 7, f. 65.
38. Zie: J.H. van der Boom, Een van circa 1668 daterende lidmatenlijst van Charlois, in: *Libellus Amicorum Kees Jan Slijkerman*, Hoogvliet 1992, blz. 38.
39. Als noot 9, blz. 28.
40. Als noot 9, blz. 31.
41. Zie: K.J. Slijkerman, De oudere generaties van het geslacht Van Cleeffuit Charlois, in *Ons Voorgeslacht* jrg. 1996, blz. 3.
42. GAR, ora Charlois inv. nr. 14, f. 90v e.v.
43. GAR, ora Charlois inv. nr. 14, f. 95v e.v.
44. Als noot 4.
45. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 220v e.v.
46. GAR, ora Charlois inv. nr. 7, f. 119v e.v.
47. GAR, anhg Charlois inv. nr. 427.
48. GAR, ora Charlois inv. nr. 29, akte d.d. 15-5-1671.
49. GAR, ora Charlois inv. nr. 15, f. 101v e.v.
50. GAR, ora Charlois inv. nr. 16, f. 251 e.v.
51. GAR, ora Charlois inv. nr. 41, akte d.d. 8-3-1656.
52. GAR, ora Charlois inv. nr. 17, f. 27 e.v.
53. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 250 e.v.
54. GAR, ora Charlois inv. nr. 19, f. 141v.
55. GAR, ora Charlois inv. nr. 19, f. 110v.
56. GAR, ora Charlois inv. nr. 17, f. 63v e.v.
57. GAR, ora Charlois inv. nr. 17, f. 64v e.v.
58. GAR, ora Charlois inv. nr. 19, f. 104v.
59. GAR, ora Charlois inv. nr. 3935, f. 139.
60. GAR, ora Charlois inv. nr. 43, akte d.d. 1-3-1702.
61. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 30v e.v.
62. GAR, ora Charlois inv. nr. 43, akte d.d. 28-3-1683.
63. GAR, anhg Charlois inv. nr. 2.
64. Als noot 9, biz. 27.
65. NA, wka Heinenoord inv. nr. 4, akte d.d. 26-11-1705.
- 65a. Wellicht was hij voor Maria van Es getrouwd geweest met Aerjaent(je) Leenders, met wie hij dan op 17-5-1691 een kind te Heinenoord liet dopen. Hij zou dan een zoon zijn geweest van Bastyaen Aeryensz. (Been), arbeider te Goidsehalksoord, en Reynburg Aerjensdr. 65b. Anhg Heinenoord inv. nr. C-1.
66. GAR, anhg Charlois inv. nr. 179.
67. GAR, ora Katendrecht inv. nr. 1, akte d.d. 12-7-1716.
68. Doop van kind te Charlois.
69. Zie: J. van der Es, *Kohier huishoudens te Ridderkerk over 1680*, in: *Ridderkerk in de Gouden Eeuw*, uitg. Stichting Oud Ridderkerk nr. 10, Ridderkerk 1988, blz. 61 (bron GA Ridderkerk inv. nr. 73).
70. Als noot 38, blz. 35.
71. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 159v e.v.
72. GAR, ora Charlois inv. nr. 43, akte d.d. 12-11-1673.
73. GAR, ora Katendrecht inv. nr. 6, f. 54.
74. GAR, ora Katendrecht inv. nr. 6, f. 54v.
75. Als noot 9, blz. 27.
76. Zie: K.J. Slijkerman, *De oudere generaties van het geslacht Hoogerwerf uit Kijfhoek*, in *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 1984, kol.205.
77. GAR, ora Charlois inv. nr. 19, f. 134.

78. Als noot 9, blz. 29.
79. GAR, ora Charlois inv. nr. 17, twee akten d.d. 2-2-1658.
80. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 263 en f. 263v e.v.
81. GAR, ora Charlois inv. nr. 18, f. 260 e.v.
82. GAR, ora Charlois inv. nr. 9, akte d.d. 26-11-1689.
83. GAR, ora Charlois inv. nr. 43, akte d.d. 26-11-1689.
84. GAR, ona Charlois inv. nr. 3935, f. 102 e.v.
85. GAR, ora Charlois inv. nr. 19, f. 124.
86. GAR, ona Charlois inv. nr. 3935, f. 168.
87. Doop van kind te IJsselmonde.
88. GAR, ona Charlois inv. nr. 3935, f. 94 e.v.
89. GAR, ona IJsselmonde inv. nr. 4994, f. 173.